

**МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН
ФАКУЛТЕТ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”**

ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ

**КАТЕДРА "ХИГИЕНА, МЕДИЦИНСКА ЕКОЛОГИЯ,
ПРОФЕСИОНАЛНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ И
МЕДИЦИНА НА БЕДСТВЕНИТЕ СИТУАЦИИ"**

**КАТЕДРА „ИНФЕКЦИОЗНИ БОЛЕСТИ, ЕПИДЕМИОЛОГИЯ,
ПАРАЗИТОЛОГИЯ И ТРОПИЧЕСКА МЕДИЦИНА”**

ЛЕКЦИЯ № 5

**ЗА ДИСТАНЦИОННА САМОПОДГОТОВКА ПО УЧЕБНА ДИСЦИПЛИНА
„ХИГИЕНА И ЕКОЛОГИЯ НА ЗДРАВНОТО ЗАВЕДЕНИЕ ”**

**ЗА СТУДЕНТИ ОТ СПЕЦИАЛНОСТ
„УПРАВЛЕНИЕ НА ЗДРАВНИТЕ ГРИЖИ”**

ОКС „МАГИСТЪР“

**ТЕМА : ЗНАЧЕНИЕ НА БОЛНИЧНАТА ЕПИДЕМИОЛОГИЯ В
СИСТЕМАТА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**

РАЗРАБОТИЛ: Доц. д-р Т. Петкова, дм

Гр. Плевен

2020 год.

Основната цел на епидемиологията е изучаване закономерностите на епидемичния процес (ЕП).

Епидемичният процес е верига от непрекъснати, следващи едно след друго инфекциозни състояния, от безсимптомно носителство до манифестни заболявания, в човешкото общество. За възникването на ЕП са необходими **три задължителни условия – първични движещи сили.**

- **Първото условие** – източник на инфекция – човек или животно, болен или заразноносител.
- **Второто условие** – механизъм, фактори и пътища на предаване на инфекцията. Без участието на фактори на предаване не е възможно да се реализира механизма на предаване.
- **Трето условие** – възприемчивост на населението.

Социалните и природните фактори непосредствено участват във функционирането на паразитарните системи и по своята същност се отнасят към **външните или непреки движещи сили на ЕП.**

Форми на епидемичния процес

- **Спорадемия** – инфекциозните заболявания в дадено населено място не надвишават обичайното ниво на постоянно регистрираните случаи. Възникващите нови заболявания са малко на брой, разпръснати по територия и без връзка помежду си.
- **Епидемичен взрив** – група от свързани помежду си инфекциозни заболявания с еднаква етиология, възникнали в конкретен организиран колектив – детска ясла, училище, пансион.
- **Епидемия** – по-интензивно разпространение на дадено инфекциозно заболяване, при което количеството на регистрираните случаи е голямо, значително надвишаващо спорадичната заболяемост.
- **Пандемия** – заболяемостта е необичайно висока. Случаите са свързани помежду си не само в границите на една държава, но в процеса е възможно да се включат множество държави и дори континенти.

Източник на инфекция

- **Източник на инфекция** е този жив или абиотичен обект, който служи за място на естествено съществуване на патогенните микроорганизми и от който може да се осъществи заразяване на хора или животни (*Покровски, Черкаска, 1993 г.*).
- **Инфекциозен процес** – антагонистичното взаимодействие между макроорганизма (човек) и попадналия в него патогенен микроорганизъм в условията на външната среда.
- **Инфекциозна болест** – клиничната изява на инфекциозния процес.

Източник на инфекция могат да са:

- Заразеният организъм на човек – при антропонозите;
- Заразеният организъм на животни – при зоонозите;
- Абиотични и биотични обекти от външната среда – при сапронозите.

Механизъм, фактори и пътища на предаване на инфекцията

Процесът, при който се осъществява отделянето на патогенните микроорганизми от заразения организъм, пребиваването им във външната среда и внедряването им в друг възприемчив организъм, се нарича **механизъм на предаване на заразата.**

Видове механизми на предаване на заразата

I. Хоризонтални механизми

1. Въздушно-капков
2. Чревен (фекално-орален)
3. Трансмисивен

4. Механизъм на външните покривки
5. Парентерален (артифициален)
6. Полов (сексуален)
7. Множествен

ii. Вертикален механизъм

1. Трансплацентарно предаване
2. Перинатално предаване
3. Постнатално предаване

Значение на епидемиологията в съвременните условия. Устройство и принципи на работа на отдели по болнична хигиена и епидемиология.

В основната си част отделенията по **Болнична хигиена и епидемиология** включват служба „Централна стерилизация“, служба „Опасни болнични отпадъци“ и др.

- Наличната апаратура и оборудване в служба „**Централна стерилизация**“ дават възможност за висококачествена стерилизация на различни болнични материали.
- Задачите на служба „**Опасни болнични отпадъци**“ са свързани с управление на опасните отпадъци от медицинската дейност, събиране от клиничните структури на опасните болнични отпадъци и извършване на заключителни дезинфекции.

Задачите на **специалистите по профилактика и контрол на нозокомиалните инфекции** включват:

- ✓ Контрол на регистрацията и съобщаването, проучване и епидемиологичен анализ на ВБИ;
- ✓ Контрол на санитарно-хигиенното състояние и протиепидемичния режим в клиничните структури;
- ✓ Разработване на дезинфекционната политика на болницата;
- ✓ Разработване на болнични стандарти за асептика и антисептика при извършване на медицински манипулации и грижи за пациентите;
- ✓ Обучение на болничния персонал по проблемите на профилактиката и контрола на ВБИ.